

פרשת
תצוה

”בגדי-קדש”

וגע של קריאה יחפה.

בפרשת תצווה מופרטים בגדי הכהנים ובגדי כהן גדול.

”וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֹּד וּמַעֲלִיל וּכְתָנֶת תְּשַׁבֵּץ מְצַנְפֶּת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בְּגַדֵי-קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכֹהֲנֵי-לֵי.”

(שמות כח)

- האם אתם מכירים עוד מקצועות כאלה שבהם צריך "בגדים מיוחדים" (מדים) כדי לעבוד בהם? למה משמשים המדים?
- מדוע נזקקו הכהנים ל"מדים"?
- מדוע היו לכהן הגדול בגדים שונים משל כל שאר הכהנים?
- האם לדעתכם חולצת תלבושת גם היא סוג של "מדים"?

חכמים אומרים כי הכהנים יכלו לבצע את עבודתם במשכן רק כאשר לבשו את בגדיהם המיוחדים ואילו ללא בגדיהם לא יכלו לשמש ככהנים.

”וְעִשִׂית חֹשֶׁן מְשֻׁפֵּט מְעִשָּׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ... וּמְלֹאת בּוֹ מְלֹאת אֶבֶן אֲרָבֶּעָה טוֹרִים אֶבֶן.. אֲדָם פִּטְדָה וּבְרֻקָּת.. נֶפֶךְ סַפִּיר וַיְהִלֵּם... לְשֵׁם שְׁבוֹ וְאַחֲלָמָה.. תְּרִשִׁישׁ וְשֹׁהַם וַיִּשְׁפֶּה מְשַׁבְּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמְלֹאתֵם... וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶינָן עַל-שְׁמַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה .. לְשֵׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבֹט...”

”וְנָשָׂא אֶהָרֹן אֶת-שְׁמֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמְּשֻׁפֵּט עַל-לְבוֹ בָּבֹאוּ אֶל-הַקֹּדֶשׁ”

- מה לדעתכם, סימלה לבישת החושן ע"י הכהן הגדול?
- מדוע האבנים אינן זהות?
- מהי לדעתכם המשמעות של אבן שונה לכל שבט ונשיאת כל האבנים יחד "לזיכרון לפני ה'?"

שיר לפרשה: "שימו לב"

מילים ולחן: חנוך בן ארי

- מה עושות האבנים היקרות בשיר? היכן הן נמצאות?
- במה שונה תפקיד האבנים היקרות בשיר מתפקידן בחושן?

הפרשה בקצרה: תצווה

מה מיוחד אצלכם במשפחה? מה מאפיין את המשפחה שלכם? בפרשת תצווה נפגוש משפחה מיוחדת, משפחת הכהונה.

בפרשתנו מסופר שלאחר שבני ישראל הביאו תרומה לבניית המשכן, מצווה ה' את העם להביא שמן זית זך להאיר בו את נר התמיד. היכן ידליקו את הנר? במנורה אשר "בְּאֶהֱל מוֹעֵד מְחוּץ לַפֶּרֶכֶת"... (כ"ז כ"א).

אהרון ובניו נבחרים על ידי ה' לכהן במקדש, הם והדורות הבאים אחריהם. עבודת הכהונה עוברת מדור לדור, מאהרון לבניו ולבני בניו, ולצאצאיו הבאים, ולאחר שה' מפרט למשה איך יראה המשכן ואיך ליצור את כליו, הוא מסביר לו אילו בגדים מיוחדים יש להכין לכהנים וכיצד יש להכניסם: "...חֹשֶׁן וְאַפֹּד וּמַעֲלִיל וּכְתָנֶת תְּשַׁבֵּץ מְצַנְפֶּת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בְּגַדֵי קֹדֶשׁ..." (כ"ח ד')

החושן, אחד מבגדי הכהן הגדול, היה עשוי משנים עשר אבני חן מיוחדות, שכל אחת מהן כנגד שבט מעם ישראל. החושן הונח על לבו של הכהן. וכך, כאשר שנים עשר שבטי העם מונחים על לב הכהן, הוא ניגש לעבודת המשכן. שמות שנים עשר שבטי ישראל היו כתובות גם על שתי אבני השוהם שבכתפות האפוד. אהרון ובניו לא עבדו קודם לכן במשכן. לכן מסביר ה' למשה ולכהנים בפירוט: הקרבת הקורבנות, הדלקת הנרות במקדש, העלאת הקטורת ועבודתו של הכהן הגדול לכפר על חטאי העם ביום הכיפורים.

הפרשה ואני: תצווה

אדם פטודה וברקת... נפך ספיר ויהלם... לשם שבו ואחלמה.. תרשיש ושהם וישפה

חושן, או בשמו המלא חושן המשפט, היה אחד משמונת בגדי הכהן הגדול. בחושן שובצו 12 אבנים יקרות שונות, בצעים שונים, כנגד 12 השבטים והוא הונח על חזהו של הכהן הגדול.

חשבו איזו אבן חן או סמל אחר לבחירתכם מתאימה לכם אחד מאבני המשפחה שלכם, ואיפה צבג מתאים לכם אחד מהם. תארו כאן את בחירתכם:

סוחחו עם בני ביתכם: האם לכם מקום שאתם הולכים אליו אתם נושאים אתכם עם הלב את בני ובנות המשפחה? באיפה אופן?

כהן ולוי

השמות כהן ולוי (כך או ביידוע הכהן, הלוי) הם משמות המשפחה הרווחים ביותר בעם היהודי. השמות הללו התגלגלו בקהילות ישראל בצורות מצורות שונות, ובהן כהנא (הצורה הארמית), כהן/כאהן, כגן, כוגן, כהנוף, כהנוביץ, כהנסקי, לויזון, לויטא, לויטס, לויין, לוינסקי, לוינגר ועוד הרבה. כמה ילדים ממשפחת כהן או לוי בכיתתכם?

(מתוך אתר האקדמיה ללשון עברית)

"בגדי כהונה"

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת.

שמות כח, ב

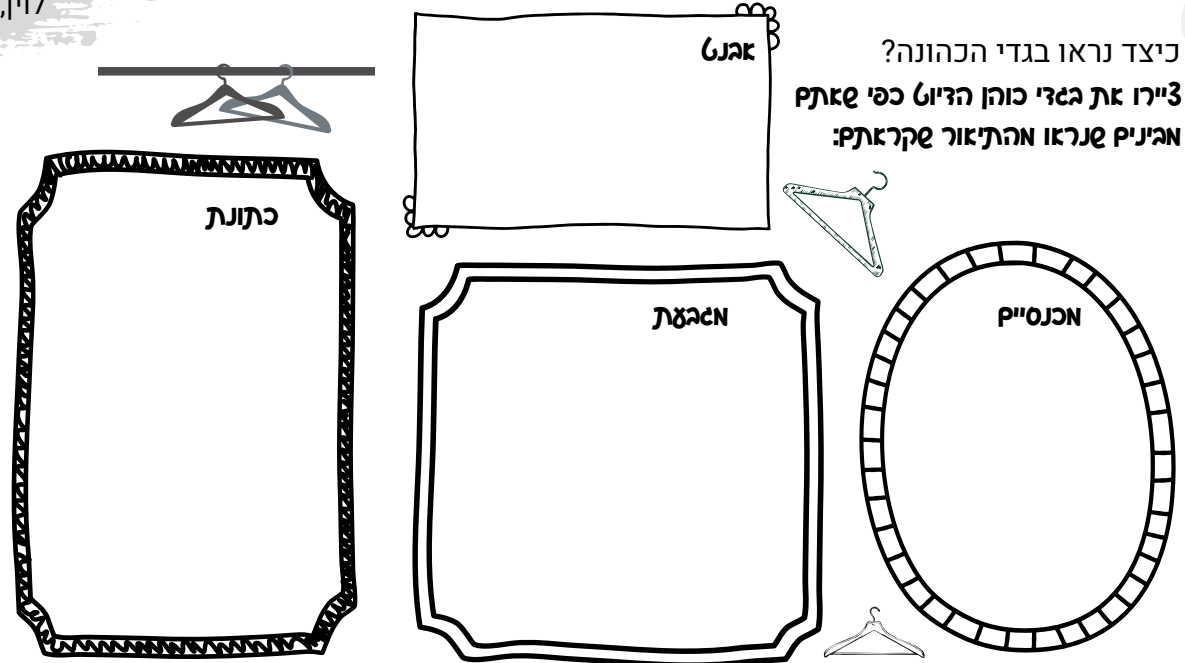
• מדוע בגדי הכהנים צריכים להיות "לכבוד ולתפארת"?

אילו הם בגדי הכהן ההדיוט- כלומר הכהן הפשוט. התיאור נלקח מויקיפדיה ומסתמך על הנכתב בפסוקים.

- **כתונת** – מעין חלוק ארוך, ארוג בצורת משבצות, מפשתן.
- **אבנט** – חגורת בד. ארוג מחוטים הטוויים מתכלת, ארגמן, תולעת שני (שלושתם הם חוטי צמר הצבועים בצבע מיוחד המופק מבעלי חיים) ופשתן. רוחב האבנט 3 אצבעות (כ"6 ס"מ), ואורכו 32 אמה (כ"16 מטרים). האבנט היה נכרך על הכתונת בגובה בית החזה.
- **מגבעת** – רצועת בד, אורכה 16 אמה (כ"8 מטר), עשויה מפשתן. שלופפה בצורת קונוס צר למעלה ורחב למטה (על פי הראב"ד שחולק על הרמב"ם). לפי חלק מהמפרשים (וביניהם הרמב"ם) בראש המגבעת היה כעין כפתור.
- **מכנסיים** – קצרים עד הברך. ארוגים מפשתן.

כיצד נראו בגדי הכהונה?
ציירו את בגדי כהן הדיוט כפי שאתם
אמינים שנראו מהתיאור שקראתם:

בעברית החדשה נותק הפועל כיהן מן הכוהן, וכל אדם יכול לכהן במשרה נכבדה. כהונה היום נאמרת בהקשר של מילוי משרה נכבדה והיא ואיננה קשורה עוד לכהונים, לדוגמה: 'כהונת הנשיא תסתיים לאחר שייבחר נשיא חדש'.

(מתוך אתר האקדמיה ללשון עברית)

האם אתם תרצו לערוב באשרה נכבדה
כשתהיו גדולים? באיזו משרה?
ואם לא... אז מה כן תרצו לעשות כשתהיו
גדולים?

מה מיוחד אצלכם במשפחה? מה מאפיין את המשפחה שלכם? בפרשת תצווה נפגוש משפחה מיוחדת, משפחת הכהונה.

בפרשתנו מסופר שלאחר שבני ישראל הביאו תרומה לבניית המשכן, מצווה ה' את העם להביא שמן זית זך להאיר בו את נר התמיד. היכן ידליקו את הנר? במנורה אשר "בְּאֵהָל מוֹעֵד מְחוּץ לַפְּרֹכֶת"... (כ"ז כ"א).

אהרון ובניו נבחרים על ידי ה' לכהן במקדש, הם והדורות הבאים אחריהם. עבודת הכהונה עוברת מדור לדור, מאהרון לבניו ולבני בניו, ולצאצאיו הבאים, ולאחר שה' מפרט למשה איך יראה המשכן ואיך ליצור את כליו, הוא מסביר לו אילו בגדים מיוחדים יש להכין לכוהנים וכיצד יש להכינם: "...חָשֵׁן וְאַפֹּד וּמְעִיל וּכְתָנֹת תְּשֻׁבֵץ מְצַנְפֹת וְאַבְיָט וְעֹשֹׂוּ בְגָדֵי קֹדֶשׁ"... (כ"ח ד')

החושן, אחד מבגדי הכהן הגדול, היה עשוי משנים עשר אבני חן מיוחדות, שכל אחת מהן כנגד שבט מעם ישראל. החושן הונח על לבו של הכהן. וכן, כאשר שנים עשר שבטי העם מונחים על לב הכהן, הוא ניגש לעבודת המשכן. שמונת שנים עשר שבטי ישראל היו כתובות גם על שתי אבני השוהם שבכתפות האפוד. אהרון ובניו לא עבדו קודם לכן במשכן. לכן מסביר ה' למשה ולכוהנים בפירוט: הקרבת הקורבנות, הדלקת הנרות במקדש, העלאת הקטורת ועבודתו של הכהן הגדול לכפר על חטאי העם ביום הכיפורים.

פרשת תצווה מה בפרשה

” בגדי-קדש ”

גגע של קריאה יחפה.

בפרשת תצווה מופרטים בגדי הכהנים ובגדי כהן גדול.

”וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֹם וּמַעִיל וְכֹתֶנֶת תְּשֻׁבֵץ מְצַנְפֶּת וְאַבְנֵיט וְעָשׂוּ בְּגַדֵי-קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ-לִי.”

(שמות כח)

- האם אתם מכירים עוד מקצועות כאלה שבהם צריך "בגדים מיוחדים" (מדים) כדי לעבוד בהם? למה משמשים המדים?
- מדוע נזקקו הכהנים ל"מדים"?
- מדוע היו לכהן הגדול בגדים שונים משל כל שאר הכהנים?
- האם לדעתכם חולצת תלבושת גם היא סוג של "מדים"?

חכמים אומרים כי הכהנים יכלו לבצע את עבודתם במשכן רק כאשר לבשו את בגדיהם המיוחדים ואילו ללא בגדיהם לא יכלו לשמש ככהנים.

”וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מְשֻׁפֵּט מְעִטָּה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ... וּמְלֹאת בּוֹ מְלֹאת אֲבֵן אַרְבַּעַת טוֹרִים אֲבֵן.. אֶדָם פֶּטֶדָה וּבִרְקָת.. נֶפֶךְ סַפִּיר וַיְהִלֵּם... לְשֵׁם שְׁבוּ וְאַחֲלָמָה.. תְּרִשִׁישׁ וְשֵׁהָם וַיִּשְׁפֶּה מְשֻׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוֹאתָם... וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶינָה עַל-שְׁמַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה.. לְשָׁנֵי עֶשֶׂר שָׁבֻט...”

”וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת-שְׁמוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמְּשֻׁפֵּט עַל-לְבוֹ בָּבְאוּ אֶל-הַקֹּדֶשׁ”

- מה לדעתכם, סימלה לבישת החושן ע"י הכהן הגדול?
- מדוע האבנים אינן זהות?
- מהי לדעתכם המשמעות של אבן שונה לכל שבט ונשיאת כל האבנים יחד "לזיכרון לפני ה'?"

פרשת תצווה לימוד ושיח

מהחילון

בעברית החדשה נוחק הפועל כיהן מן הכהן, וכל אדם יכול לכהן במשורה כלשהי, כלומר לשאת במשורה נכבדה. גם כהונה היום משורה נכבדה היא ואיננה קשורה עוד לכהנים, לדוגמה: 'כהונת השור מתחילה במועד השבעתו בכנסת'. במיוחד רוח הצירוף תקופת כהונה 'תקופת הנשיאה במשורה' (קדנציה).

שיר לפרשה:

"שימו לב"

מילים ולחן: חנן בן ארי

להאזנה

- מה עושות האבנים היקרות בשיר? היכן הן נמצאות?
- במה שונה תפקיד האבנים היקרות בשיר מתפקידן בחושן?

פרשת תצווה

שרים יחד

"בגדי כהונה"

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת.

שמות כח, ב

• מדוע בגדי הכהנים צריכים להיות "לכבוד ולתפארת"?

אילו הם בגדי הכהן ההדיוט- כלומר הכהן הפשוט. התיאור נלקח מויקיפדיה ומסתמך על הנכתב בפסוקים.

- **כתונת** – מעין חלוק ארוך, ארוג בצורת משבצות, מפשתן.
- **אבנט** – חגורת בד. ארוג מחוטים הטוויים מתכלת, ארגמן, תולעת שני (שלושתם הם חוטי צמר הצבועים בצבע מיוחד המופק מבעלי חיים) ופשתן. רוחב האבנט 3 אצבעות (כ-6 ס"מ), ואורכו 32 אמה (כ-16 מטרים). האבנט היה נכרך על הכתונת בגובה בית החזה.
- **מגבעת** – רצועת בד, אורכה 16 אמה (כ-8 מטר), עשויה מפשתן. שלופפה בצורת קונוס צר למעלה ורחב למטה (על פי הראב"ד שחולק על הרמב"ם). לפי חלק מהמפרשים (וביניהם הרמב"ם) בראש המגבעת היה כעין כפתור.
- **מכנסיים** – קצרים עד הברך. ארוגים מפשתן. כיצד נראו בגדי הכהונה?

החושן

אָדָם פְּטָדָה וּבִרְקָתָהּ.. נִפְךְ סַפִּיר וְיָהֳלָם... לְשֵׁם שְׁבוּ וְאַחֲלָמָהּ.. תְּרִשִׁישׁ וְשֵׁהָם וְיִשְׁפָּה

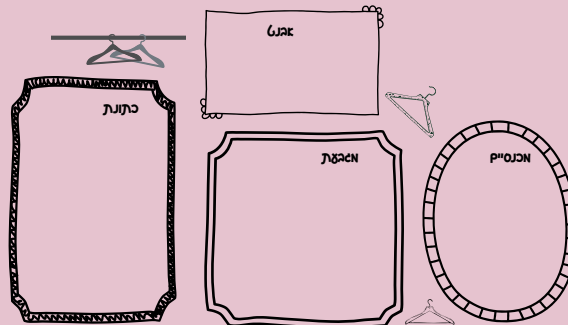

ציירו את בגדי כהן הדיוט כפי שאתם מבינים שנראו מהתיאור שקראתם:

חושן, או בשמו המלא חושן המשפטה, היה אחד משמונת בגדי הכהן הגדול. בחושן שובצו 12 אבנים יקרות שונות, בצעים שונים, כנגד 12 השבטים והוא הונח על חזהו של הכהן הגדול.

חשבו איפה אבן חן או סמל אחר לבחירתכם מתאימה לכל אחד מבני המשפחה שלכם. ואיפה צבע מתאים לכל אחד מהם. תארו את בחירתכם:

פרשת תצווה יוצרים

צף לפרשה

ענו על השאלות והמשימות בצף לפרשה

- את מצור "אני והפרשה" כדאי לעמוד עם המשפחה.
- על ה'סוד הכמוס' בפניה- ענו באופן אישי וקפלו את הפינה להסתרת התשובה.

”כי אם תשימו לב אז תראו פתאום אין כל
אדם, כל אדם הוא יהלום”

(שימו לב/ חנן בן ארי)

שבת שלום!